

Giải Hóa học 9 Bài 4 SBT: Một số axit quan trọng**Bài 4.1 trang 6 Sách bài tập Hóa học 9**

Dung dịch H₂SO₄ loãng tác dụng được với các chất trong dãy :

A. CuO, BaCl₂, NaCl, FeCO₃

B. Cu, Cu(OH)₂, Na₂CO₃, KCl

C. Fe ; ZnO ; MgCl₂ ; NaOH

D. Mg, BaCl₂ ; K₂CO₃, Al₂O₃

Lời giải:

Đáp án D

Bài 4.2 trang 6 Sách bài tập Hóa học 9

Cần phải điều chế một lượng muối đồng sunfat. Phương pháp nào sau đây tiết kiệm được axit sunfuric ?

a) Axit sunfuric tác dụng với đồng(II) oxit.

b) Axit sunfuric đặc tác dụng với đồng kim loại.

Viết các phương trình hoá học và giải thích.

Lời giải:

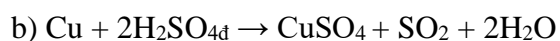
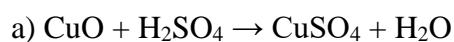
Hướng dẫn

- Viết hai phương trình hoá học.

- Muốn điều chế n mol CuSO₄ thì số mol H₂SO₄ trong mỗi phản ứng sẽ là bao nhiêu ?

Từ đó rút ra, phản ứng của H₂SO₄ với CuO sẽ tiết kiệm được H₂SO₄.

Ta có phương trình:

Giả sử cần điều chế 1 mol CuSO₄

Theo pt (a) $n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{CuSO}_4} = 1 \text{ mol}$

Theo pt (b) $n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 2 n_{\text{CuSO}_4} = 2 \text{ mol}$

⇒ Dùng theo phương pháp a tiết kiệm axit hơn

Bài 4.3 trang 7 Sách bài tập Hóa học 9

Cho những chất sau : đồng, các hợp chất của đồng và axit sunfuric. Hãy viết những phương trình hoá học điều chế đồng(II) sunfat từ những chất đã cho, cần ghi rõ các điều kiện của phản ứng.

Lời giải:

Hướng dẫn

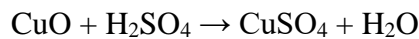
Có các chất: Cu ; các hợp chất của đồng là CuO, Cu(OH)₂, các muối đồng là CuCO₃ hoặc CuCl₂, hoặc Cu(NO₃)₂ ; H₂SO₄. Viết các phương trình hoá học và ghi điều kiện của phản ứng.

Thí dụ :

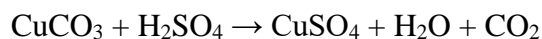
- Cu + H₂SO₄ (đặc)

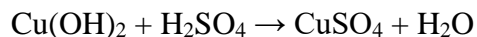
- CuO + H₂SO₄

- CuCO₃ + H₂SO₄

- Cu(OH)₂ + H₂SO₄

Bài 4.4 trang 7 Sách bài tập Hóa học 9

Có 3 lọ không nhãn, mỗi lọ đựng một trong những chất rắn sau : CuO, BaCl₂, Na₂CO₃. Hãy chọn một thuốc thử để có thể nhận biết được cả ba chất trên. Giải thích và viết phương trình hoá học.

Lời giải:

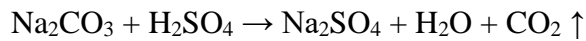
Hướng dẫn :

Chọn thuốc thử là dung dịch H₂SO₄.

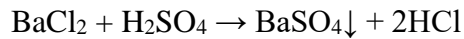
- Chất rắn tan trong dung dịch H_2SO_4 tạo thành dung dịch màu xanh lam là CuO .

- Chất rắn tác dụng với dung dịch H_2SO_4 tạo nhiều bọt khí là Na_2CO_3

- Chất rắn tan trong dung dịch H_2SO_4 tạo kết tủa trắng là BaCl_2

Bài 4.5 trang 7 Sách bài tập Hóa học 9

Có 4 lọ không nhãn, mỗi lọ đựng một dung dịch không màu là : HCl , H_2SO_4 , NaCl , Na_2SO_4 . Hãy nhận biết dung dịch đựng trong mỗi lọ bằng phương pháp hoá học. Viết các phương trình hoá học.

Lời giải:

- Dùng quỳ tím nhận biết được HCl , H_2SO_4 (nhóm I) và NaCl , Na_2SO_4 (nhóm II).
- Phân biệt hai axit trong nhóm I bằng muối bari như BaCl_2 , $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$ hoặc bằng $\text{Ba}(\text{OH})_2$.
- Phân biệt hai muối trong nhóm II cũng dùng hợp chất của bari như đã nói ở trên.

Bài 4.6 trang 7 Sách bài tập Hóa học 9

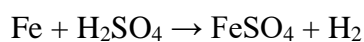
Cho một lượng bột sắt dư vào 50 ml dung dịch axit sunfuric. Phản ứng xong, thu được 3,36 lít khí hiđro (đktc).

- Viết phương trình hoá học.
- Tính khối lượng sắt đã tham gia phản ứng.
- Tính nồng độ mol của dung dịch axit sunfuric đã dùng.

Lời giải:

Hướng dẫn :

- Viết phương trình hoá học của phản ứng giữa Fe với dung dịch H_2SO_4 loãng.

- Tìm số mol Fe tham gia phản ứng :

$$n_{\text{Fe}} = n_{\text{H}} = 0,15 \text{ mol, suy ra } m_{\text{Fe}} = 8,4 \text{ gam.}$$

c) Tìm số mol H_2SO_4 có trong dung dịch :

$$n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{H}_2} = 0,15 \text{ mol, tính ra } C_{\text{M}(\text{H}_2\text{SO}_4)} = 3\text{M.}$$

Bài 4.7 trang 7 Sách bài tập Hóa học 9

Trung hoà 20 ml dung dịch H_2SO_4 1M bằng dung dịch NaOH 20%.

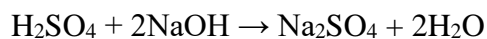
a) Viết phương trình hoá học.

b) Tính khối lượng dung dịch NaOH cần dùng.

c) Nếu trung hoà dung dịch axit sunfuric trên bằng dung dịch KOH 5,6%, có khối lượng riêng là 1,045 g/ml, thì cần bao nhiêu ml dung dịch KOH ?

Lời giải:

a) Phương trình hoá học :

b) Tìm khối lượng dung dịch NaOH :

- Số mol H_2SO_4 tham gia phản ứng : $1 \times 20 / 1000 = 0,02 \text{ mol}$

- Số mol NaOH tham gia phản ứng .

$$n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,02 \times 2 = 0,04 \text{ mol}$$

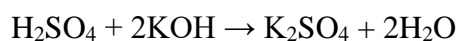
- Khối lượng NaOH tham gia phản ứng : $m_{\text{NaOH}} = 0,04 \times 40 = 1,6 \text{ (gam)}$.

- Khối lượng dung dịch NaOH cần dùng :

$$m_{\text{ddNaOH}} = 1,6 \times 100 / 20 = 8 \text{ gam}$$

c) Tìm thể tích dung dịch KOH

- Phương trình hoá học :

- Số mol KOH tham gia phản ứng :

$$n_{\text{KOH}} = 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,02 \times 2 = 0,04 \text{ mol}$$

- Khối lượng KOH tham gia phản ứng : $m_{\text{KOH}} = 0,04 \times 56 = 2,24 \text{ (gam)}$.

- Khối lượng dung dịch KOH cần dùng :

$$m_{\text{ddKOH}} = 2,24 \times 100 / 5,6 = 40 \text{ gam}$$

- Thể tích dung dịch KOH cần dùng:

$$V_{\text{ddKOH}} = 40 / 1,045 \approx 38,278 \text{ ml}$$

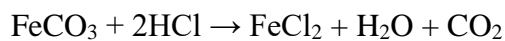
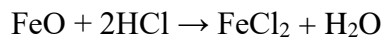
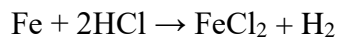
Bài 4.8 trang 7 Sách bài tập Hóa học 9

Cho dung dịch HCl 0,5M tác dụng vừa đủ với 21,6 gam hỗn hợp A gồm Fe, FeO, FeCO₃. Thấy thoát ra một hỗn hợp khí có tỉ khối đối với H₂ là 15 và tạo ra 31,75 gam muối clorua.

- Tính thể tích dung dịch HCl đã dùng.
- Tính % khối lượng của mỗi chất trong hỗn hợp A.

Lời giải:

Phương trình hóa học :

a) Tính thể tích dung dịch HCl :

$$n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{FeCl}_2} = 2 \cdot 31,75 / 127 = 0,5 \text{ mol}$$

$$V_{\text{HCl}} = 0,5 / 0,5 = 1 \text{ l}$$

b) Tính % khối lượng: Gọi số mol Fe, FeO, FeCO₃ trong hỗn hợp là x, y, z => x + y + z = 0,25

Theo phương trình hóa học : Số mol H₂ , CO₂ là x, z

$$\rightarrow \bar{M} = \frac{2x + 44z}{x + z} = 15 \times 2 \rightarrow z = 2x$$

$$\text{Mặt khác : } 56x + 72y + 116z = 21,6$$

Giải ra ta có:

$$\begin{cases} x = 0,05 & \%m_{Fe} = \frac{0,05 \times 56}{21,6} \times 100\% = 12,95\% \\ y = 0,1 & \%m_{FeO} = \frac{0,1 \times 72}{21,6} \times 100\% = 33,33\% \\ z = 0,1 & \%m_{FeCO_3} = 100\% - 12,95\% - 33,33\% = 53,72\% \end{cases}$$